ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΦΟΜ

30χρόνια
1977 - 2007

Πάρτι Γενεθλίων

Χάρολντ Πίντερ

Μάιος 2007

ΦΙΛΟΤΕΧΝΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ
Ο "ΘΕΟΦΙΛΟΣ"

Σημείωμα

Η πρώτη φορά που διάβασα το **«Πάρτι γενεθλίων»** ήταν το 1979 σχεδόν είκοσι χρόνια από τότε που γράφτηκε.

Είχα μείνει έκπληκτος από τον τρόπο γραφής του Πίντερ. Παρέμενε εντελώς φρέσκος και πρωτότυπος, χωρίς να μιμείται ούτε τον Μπέκετ ούτε τον Ιονέσκο.

Το αξιοθαύμαστο με τον Πίντερ ήταν, ότι ενώ οι διάλογοί του ήταν απλοί, έως και απλοϊκοί πολλές φορές, συνέθεταν κλιμακωτά μια ιδιότυπη και πολυεπίπεδη δραματουργική δομή η οποία επιδεχόταν πολλαπλές αναγνώσεις και αναλύσεις.

Ήταν σαν να είχαν πει στον Miles Davis, τον πρωτοπόρο μουσικό της Jazz, να γράψει ένα θεατρικό έργο.

Υπάρχουν πολλά κοινά στοιχεία ανάμεσα στους δυο δημιουργούς. Ένα από αυτά είναι οι εμμονές. Ο Πίντερ για παράδειγμα χρησιμοποιεί κατά κόρον τις επαναλήψεις σε λέξεις ή φράσεις, το **«Πάρτι γενεθλίων»** είναι γεμάτο από αυτές.

Ο Miles από την άλλη έχει την ίδια εμμονή με την επανάληψη μουσικών φράσεων, τις απότομες εναλλαγές ρυθμού, τις παύσεις, τις κοφτές φράσεις αλλά και τα μακροσκελή solo, ειδικά μετά τη δεκαετία του '60...

Ας μην ξεχνάμε βέβαια πως ο Πίντερ είναι ένας στρατευμένος συγγραφέας, όπως και ο Miles επίσης έκανε συνειδητοποιημένα πολιτική μέσα από τη μουσική του.

Περιττό να πω ότι και οι δυο τους ανήκουν στις προσωπικές μου εμμονές...

Το **«Πάρτι γενεθλίων»** το δουλέψαμε, με «επαγγελματικούς» ρυθμούς θα έλεγα, σε δυόμισι μήνες τη φετινή Άνοιξη, χρονικό διάστημα το οποίο αποτέλεσε στοίχημα για την ομάδα αλλά και για τον καθένα μας προσωπικά.

Ήταν για όλους μας μια δύσκολη διαδικασία, αλλά περάσαμε καλά...

Αντρέας Σεφτελής
Μάιος 2007

ΔΙΑΝΟΜΗ

Πητ	*Μάριος Σπανός*
Μέγκ	*Ντέσσυ Κομνηνού*
Στάνλεϋ	*Αντώνης Μυλωνάκης*
Λούλου	*Μαίρη Μάνου*
Μακ Καν	*Στράτος Βουγιούκας*
Γκόλντμπεργκ	*Αντρέας Σεφτελής*

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ

Μετάφραση	*Ρόλαντ Αλεξίου*
Σκηνοθεσία	*Αντρέας Σεφτελής*
Μουσική	*'Ase's Death' από τον Peer Gynt του Edvard Grieg.*
	Βιολί : Αγγελική Ντανιλέβσκα
Σκηνικά – κουστούμια	*Αντρέας Σεφτελής*
Φωτισμοί	*Βαγγελιώ Τζαφέρη*

Ευχαριστούμε τον Δημήτρη Δεμερτζή και το **«Παλαιοπωλείο το Παρελθόν»**, για την πολύτιμη βοήθειά του στα σκηνικά της παράστασης.

Μάϊκλ Μπίλλινγκτον

"Η ζωή και το έργο του Χάρολντ Πίντερ", (απόσπασμα)

...Σε γράμμα του προς τον σκηνοθέτη του έργου, Πήτερ Γουντ, στις 30 Μαρτίου 1958, πριν ακόμη αρχίσουν οι πρόβες, ο Πίντερ δικαίως αρνήθηκε να προσθέσει κάποιες γραμμές που να εξηγούν ή να δικαιολογούν τις αιτίες που οδήγησαν τον Στάνλεϋ να αποσυρθεί από τον κόσμο καταλήγοντας σε μια μίζερη, παραθαλάσσια πανσιόν: «Ο Στάνλεϋ δεν μπορεί να συλλάβει τη μοναδική του δικαιολογία – πως είναι αυτό που είναι -, επομένως ποτέ δεν θα μπορούσε και να την αρθρώσει». Αλλά ο Πίντερ, πολύ περισσότερο απ' ό,τι συνήθως, μας έδωσε μια εξήγηση που αφορά σχεδόν όλο το έργο:

«Έχουμε καταλήξει: η ιεραρχία, το κατεστημένο, οι διαιτητές, τα κοινωνικο-θρησκευτικά τέρατα καταφτάνουν για να ασκήσουν κριτική και να αλλοτριώσουν κάποιο μέλος της λέσχης που έχει παραιτηθεί από την ευθύνη (να τη πάλι αυτή η λέξη) προς τον εαυτό του και τους άλλους. Έχει όμως, έτσι που το βλέπω εγώ, παλεύει για τη ζωή του. Δεν κρατάει πολύ αυτή η μάχη. Μια και ο πυρήνας του είναι οχετός αυταπάτης, το μυαλό του φθαρμένο κουτί με ασφάλειες, καταρρέει κάτω απ' το βάρος των κατηγοριών τους – κατηγορίες που αποτελούνται από τους σκατωμένους περιορισμούς αιώνων «παράδοσης».

Έτσι, πάμε κατευθείαν στην ουσία του θέματος. Δεν είναι απλώς ένα έργο για κάποιο κακόμοιρο θύμα που του κάνουν πλύση εγκεφάλου για να επιστρέψει στην κοινωνική συμβατικότητα. Είναι ένα έργο που ασχολείται με την ανάγκη να αντισταθούμε, με όσο το δυνατόν μεγαλύτερη ενεργητικότητα, ενάντια στις νεκρές ιδέες και το κληρονομικό βάρος του παρελθόντος.

Ο Στάνλεϋ Γουέμπερ του Πίντερ – ξεκάθαρα εβραϊκό όνομα, παρεμπιπτόντως – είναι ένας άνθρωπος που σώζει την εύθραυστη εικόνα του εαυτού του με φαντασιώσεις, μπλόφες, βία και με τη δική του εκδοχή τα παιχνίδια εξουσίας. Η συμπεριφορά του προς τη Μεγκ αρχικά είναι τραχιά, παιχνιδιάρικη, προκλητική: *αυτός είναι ένας αποδιοπομπαίος, ένας ψευτο-Οιδίποδας κι εκείνη μια Ιοκάστη ενοικιαζομένων δωματίων.* Αλλά μόλις η Μεγκ κάνει τη μοιραία, αποφασιστική αποκάλυψη – «Έχω να ψωνίσω και για τους δύο κυρίους» - αυτός γίνεται τόσο επικίνδυνος όσο ένα παγιδευμένο ζώο. Της πουλάει δήθεν μεγαλεία για κάποια ευρωπαϊκή περιοδεία. Προβάλλει τον δικό του

φόβο πάνω στη Μεγκ τρομοκρατώντας την με ιστορίες ανώνυμων ανθρώπων που έρχονται να την απαγάγουν με φορτηγάκια. Στην πρώτη του συνάντηση με τον Μακ Κάν, προσπαθεί να τον κερδίσει χρησιμοποιώντας το κοινό τους παρελθόν (Μέηντεχεντ, τσαγάδικο του Φούλερ, Δημοτική Βιβλιοθήκη) και ένα δανεισμένο πατριωτισμό («Ιρλανδία. Την ξέρω καλά εγώ την Ιρλανδία, έχω φίλους εκεί. Εγώ αυτό το μέρος τ' αγαπώ, το θαυμάζω, έχετε μπέσα οι Ιρλανδέζοι... Οι αστυνομικοί σας, αυτό το πιστεύω, είναι αξιοθαύμαστοι»). Στην αρχή της ανάκρισης αντιστέκεται στην παρότρυνση του Γκόλντμπεργκ να καθίσει και, στο τέλος, του δίνει μια γονατιά στο στομάχι. Και, στον πανικό του πάρτι, προσπαθεί να στραγγαλίσει τη Μεγκ και να βιάσει τη Λούλου. Αυτές οι πράξεις δεν μπορούν να θεωρηθούν πράξεις ανυπεράσπιστου θύματος. Αν και ο Στάνλεϋ τελικά μεταφέρεται ξυρισμένος, κουστουμαρισμένος, με καθαρό κολάρο και προφανώς εξημερωμένος, το πνεύμα της αντίστασης δεν κατασιγάζεται ποτέ. Όταν ρωτιέται τι πιθανότητες έχει να «σπάσει ή να τα καταφέρει» στον έξω κόσμο, δεν μένει σιωπηλός και αδρανής, αλλά κάνει τους πιο τρομακτικούς θορύβους.

Θα μπορούσαμε να ισχυρισθούμε ότι πρόκειται για έναν άντρα που με τα σπασμένα γυαλιά του και την ακρωτηριασμένη, κομμένη του γλώσσα έχει υποστεί τη στέρηση της όρασης και του λόγου υπέρ της κοινωνικής και πολιτικής σύμβασης. Ο Πίντερ υποψιάζομαι ότι δείχνει εδώ πως υπάρχει κάτι μέσα στο ανθρώπινο πνεύμα που πάτα αντιστέκεται στην καθολική υποταγή.

Σε ένα επίπεδο, το Πάρτι γενεθλίων είναι ένα έργο που μιλάει για την ενεργή αντίσταση, γραμμένο από ένα γεννημένο αντιρρησία συνειδήσεως – γεγονός που ο Πίντερ επιβεβαίωσε σε δημόσια συζήτηση με τον Μελ Γκάσσου το 1988.

Η αυτοβιογραφική σημασία του έργου δύσκολα θα μπορούσε να είναι πιο φανερή: ο Πίντερ ταυτίζεται με τον Στάνλεϋ και την αντίσταση του Πητ στις «θρησκευτικές δυνάμεις» του Ιουδαϊσμού και Καθολικισμού, που αντιπροσωπεύονται από τον Γκόλντμπεργκ και τον Μακ Κάν. Κι ο Πίντερ ήξερε για τι πράγμα μιλούσε: ο ίδιος είχε απορρίψει όταν ήταν δεκατριών χρονών την ιουδαϊκή πίστη και στην Ιρλανδία γνώρισε την αυστηρότητα της Καθολικής ηθικής μέσα από τη συχνά καταπιεσμένη σεξουαλικά σχέση του με την Πωλίν

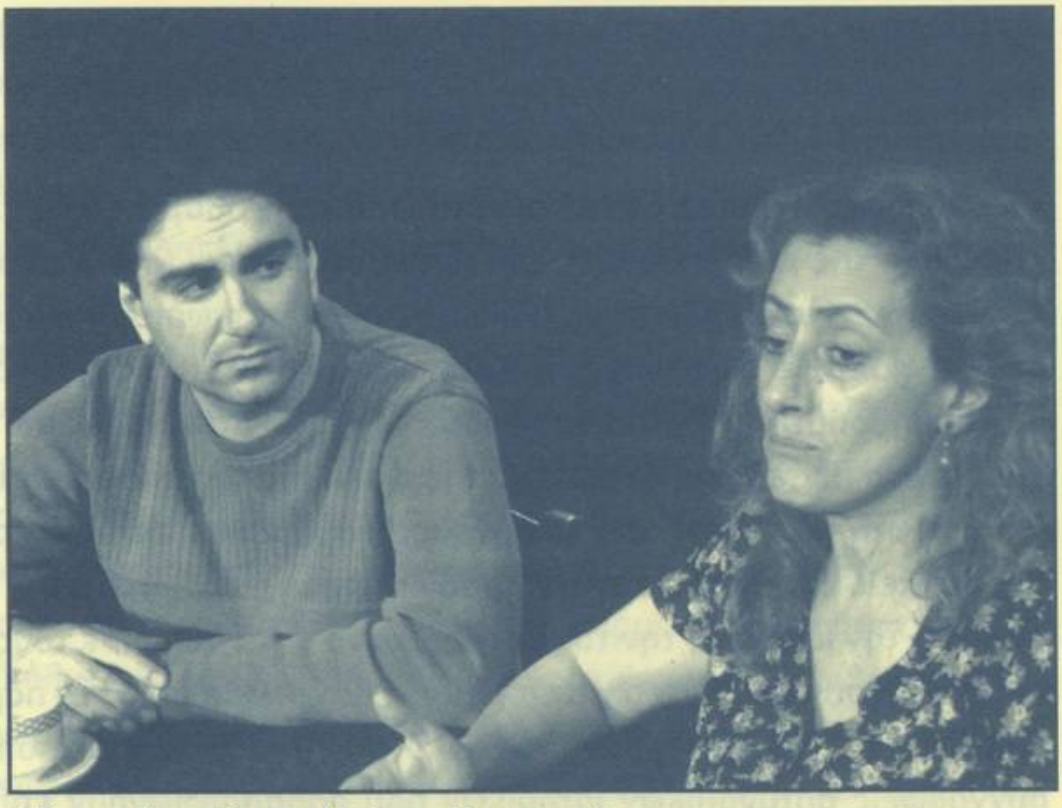
Φλάναγκαν.

Αυτό πάντως που δίνει στο Πάρτι γενεθλίων την πολιτική και φιλοσοφική του πολυπλοκότητα είναι η αίσθηση ότι οι Γκόλντμπεργκ και Μακ Κάν είναι και αυτοί θύματα. Αντιπροσωπεύουν όχι μόνο τις πιο κυρίαρχες θρησκείες της Δύσης, αλλά και τις δύο πιο κυνηγημένες φυλές της.

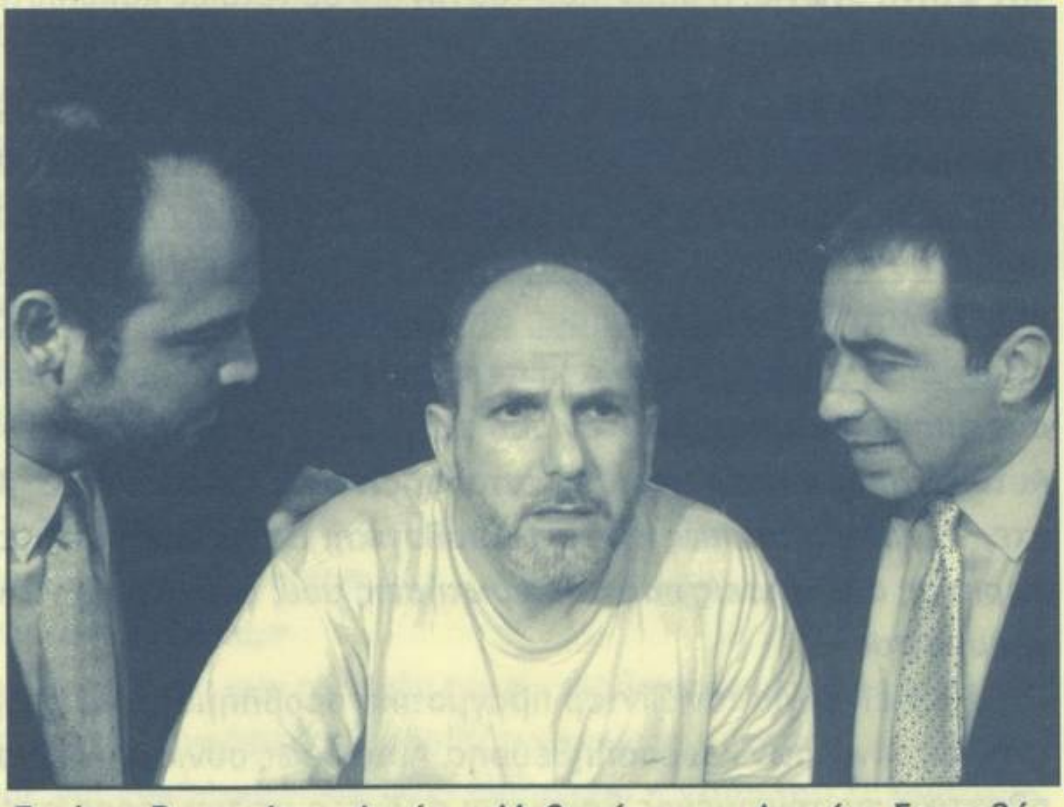
Καθώς προχωρεί το έργο, οι δυο ήρωες σταδιακά καταρρέουν κάνοντας την κορύφωση του δράματος πολύ πιο ισορροπημένη απ' ό,τι γενικά αναγνωρίζεται. Ο Γκόλντμπεργκ, που αρχικά εκπέμπει μια ψευτο-γαλαντομία και το βάρος της εβραϊκής παράδοσης, αναπόφευκτα αποκαλύπτεται ως ο αδύναμος Άνθρωπος του Οργανισμού: «Κράτα την παράδοση, την παράδοση, Μακ Κάν, δεν θα βγεις λάθος». *Ο άντρας που στην αρχή έσπασε τα νεύρα του συνεργάτη του λέγοντας «Το μυστικό ξέρεις ποιο είναι; Η εισπνοή. Άκου με τι σου λέω», είναι αναγκασμένος να εξαρτάται από την εκπνοή του συνεργάτη του για να συνεχίσει. Ο άντρας που υποσχέθηκε ότι η αποστολή θα εκτελεσθεί «χωρίς ιδιαιτέρως επαχθή επιβαρυντικά στοιχεία ούτε εις βάρος του ούτε εις βάρος μου», αποδείχθηκε ότι έκανε τραγικό λάθος. Και ο Γκόλντμπεργκ, που αρχικά απέπνεε φιλοσοφική βεβαιότητα, είναι ανίκανος να ολοκληρώσει την τελική του σκέψη.*

Αν η κατάρρευση του Μακ Κάν είναι λιγότερο θεαματική, οφείλεται στο γεγονός ότι έχει δείξει από την αρχή κάποια νευρική δειλία και αστάθεια, που συμβολίζεται από την εμμονή του να σκίζει σελίδες της εφημερίδας σε πέντε ίσες λωρίδες. Αλλά, στο τέλος, ακόμα και ο ψυχοπαθητικός Μακ Κάν έχει γίνει ράκος και, μετά από την ολονύχτια καθυπόταξη του αντάρτη Στάνλεϋ στο υπνοδωμάτιο, ανακοινώνει σκυθρωπά: «Εγώ απάνω δεν ξαναπηγαίνω». Καθώς έδειξε με λαμπρό τρόπο η παραγωγή του Σαμ Μέντες το 1994 στο Εθνικό θέατρο, ο Γκόλντμπεργκ και ο ΜακΚάν πανικοβάλλονται και τους πιάνει ακόμη και κρύος ιδρώτας όταν τους απειλεί, φαινομενικά, ο άκακος Πητ.

Το Πάρτι γενεθλίων δεν είναι απλά ένα έργο για κάποιο στριμμένο μονόχνοτο τύπο που του σπάνε τον τσαμπουκά δύο φιγούρες της εξουσίας. Είναι ένα πολύ πιο πολύπλοκο έργο, για ένα ασυμβίβαστο επαναστάτη, που ξεσκεπάζει την ανασφάλεια πάνω στην οποία έχει στηριχθεί η προσκόλληση στην ορθοδοξία και την παράδοση: θέμα που απασχόλησε τον Πίντερ στα πιο έντονα πολιτικά του έργα τη δεκαετία του 1980...

Μάριος Σπανός και Ντέσσυ Κομνηνού

Στράτος Βουγιούκας, Αντώνης Μυλωνάκης και Αντρέας Σεφτελής

Πίντερ: Προέλευση και βασικές θέσεις

(Απόσπασμα από άρθρο του ***Μάρτιν Έσσλιν***)

...Κι όμως, ο Πίντερ δεν είναι νατουραλιστής δραματουργός. Αυτό είναι το παράδοξο της καλλιτεχνικής του προσωπικότητας. Οι διάλογοι και οι χαρακτήρες του είναι ρεαλιστικοί, αλλά η γενική εντύπωση είναι μυστηριώδης, αβέβαιη, ποιητικά διφορούμενη. Κατανοώντας την αιτία αυτού του παράδοξου θα βοηθηθούμε τα μέγιστα να βρούμε το κλειδί στη μέθοδο και το νόημα που επενδύει ο Πίντερ, και το μυστικό της σκηνικής του αποτελεσματικότητας.

Η πρώτη απόκλιση από το σύνηθες δομημένο θεατρικό έργο βρίσκεται στο στοιχείο της αβεβαιότητας για τα κίνητρα των χαρακτήρων, την προέλευσή τους, την ίδια τους την ταυτότητα. Συχνά αυτό οδήγησε τους κριτικούς να κατηγορήσουν τον Πίντερ για εσκεμμένη μυστικοπάθεια: ότι παρακρατά πληροφορίες από το κοινό, μόνο και μόνο για να το ενοχλήσει, όπως εκείνοι οι συγγραφείς αστυνομικών ιστορικών που παραμορφώνουν επίτηδες ή κρατούν κρυφά κάποια στοιχεία από τον ήρωα – ντετέκτιβ, ώστε να διατηρήσουν την φτηνή αγωνία. Η απάντηση του Πίντερ σε τέτοιες κακόπιστες κατηγορίες είναι ένα κατηγορηματικό «όχι».

Όταν έλαβε ένα γράμμα που έλεγε: «Αγαπητέ κύριε, θα σας ήμουν υποχρεωμένη αν μου εξηγούσατε το νόημα του έργου σας ***Πάρτι γενεθλίων.*** Αυτά είναι τα σημεία που δεν καταλαβαίνω: 1. Ποιοι είναι οι δύο άντρες. 2. Από πού ήρθε ο Στάνλεϋ; 3. Υποτίθεται ότι όλοι αυτοί είναι φυσιολογικοί άνθρωποι; θα καταλαβαίνετε βέβαια, ότι χωρίς τις απαντήσεις σας δεν μπορώ να κατανοήσω το έργο σας», ο Πίντερ απάντησε ως εξής: ***«Αγαπητή κυρία, θα σας ήμουν υποχρεωμένος αν μου εξηγούσατε το νόημα του γράμματός σας. Αυτά είναι τα σημεία που δεν καταλαβαίνω: 1. Ποια είστε; 2. Από πού έρχεστε; 3. Υποτίθεται πως είστε φυσιολογική; Θα καταλαβαίνετε, βέβαια, ότι, χωρίς τις απαντήσεις σας στις ερωτήσεις μου, δεν μπορώ να κατανοήσω το γράμμα σας».***

Αυτά είναι για τον Πίντερ πραγματικά προβλήματα: τα προβλήματα ταυτότητας, κινήτρων και επαλήθευσης. Αυτά όμως συνιστούν επίσης – τόσο εκπληκτικά συντονισμένος βρίσκεται ο Πίντερ με τον τρόπο σκέψης της εποχής μας – και τα βασικά προβλήματα της σύγχρονης φιλοσοφίας και λογοτεχνίας.

...Η πλύση εγκεφάλου του Στάνλεϋ από τον Γκόλντμπεργκ και τον Μακ Κάν στο ***Πάρτι γενεθλίων*** δείχνει την μετάβαση από τη μια διάθεση στην άλλη με ιδιαίτερη καθαρότητα: ανοίγει με συγκεκριμένες ερωτήσεις που αφορούν την κατάσταση του Στάνλεϋ:

- Γιατί φέρεσαι άσχημα Γουέμπερ; Γιατί τον αναγκάζεις γέρο άνθρωπο, να βγαίνει έξω για σκάκι;

Κι όμως, σταδιακά, οι ερωτήσεις γίνονται όλο και πιο φανταστικές, όλο και πιο αφηρημένες ώσπου στο τέλος, πράγματι συνειδητοποιούμε ότι είναι τα χείλη που κινούνται και η οργή με την οποία κινούνται που έχουν την μεγαλύτερη σημασία, όχι οι λέξεις που ξεστομίζουν. Πάντως, οι λέξεις έχουν τη μέγιστη σημασία: όχι μέσα από το επιφανειακό τους νόημα, αλλά μέσα από το χρώμα και την υφή του ήχου τους και τους συνειρμούς του νοήματός τους. Στην αρχή, ο Γκόλντμπεργκ κι ο Μακ Κάν βομβαρδίζουν τον Στάνλεϋ με ερωτήσεις για συγκεκριμένα εγκλήματα, τα οποία, όμως, είναι τόσο αντιφατικά, ώστε γίνεται σαφές ότι δεν μπορεί να τα έχει διαπράξει όλα. Σε κάποιο σημείο τον ρωτάνε:

-...Γιατί σκότωσες τη γυναίκα σου;

Μερικές γραμμές αργότερα το έγκλημά του είναι:

-...Γιατί δεν παντρεύτηκες;

Καθώς προχωρεί η ανάκριση, γίνεται ξεκάθαρο ότι πρόκειται για μια έκφραση των γενικών αισθημάτων ενοχής του Στάνλεϋ, της γενικής πεποίθησης των βασανιστών του ότι αξίζει να τιμωρηθεί: η μακριά λίστα των συγχωρητέων και θανάσιμων αμαρτημάτων του, των ασήμαντων και σημαντικών του παραβάσεων, που έχει εξαπολυθεί εναντίον του καημένου του Στάνλεϋ

«...Σαβουρώνεις ξένη φρυγανιά...»

«...Μαγαρίζεις τις γυναίκες»

«...Γιατί δεν πληρώνεις το νοίκι;»

«...Γιατί σκαλίζεις τη μύτη σου;»

«...Τι λες για την Ιρλανδία;»

καλύπτει όλο το φάσμα των πιθανών πηγών αισθημάτων ενοχής: από την αμηχανία για κοινωνικές γκάφες (να σκαλίζει κανείς τη μύτη του), μαζικά αισθήματα ενοχής για εγκλήματα που έχει διαπράξει η χώρα του (περίπτωση

της Ιρλανδίας για τον Άγγλο Στάνλεϋ Γουέμπερ), μικρά παραπτώματα (όπως να τρώει πολλές φρυγανιές) ως τα μεγαλύτερα αμαρτήματα της λαγνείας και, το χειρότερο απ' όλα, την απάτη στο εθνικό άθλημα του κρίκετ:

«...Ποιος κατάβρεξε τον φράχτη στην Μελβούρνη;».

Μέχρι που αποκορυφώνεται στο τελικό, υπαρξιακό ερώτημα, γιατί το κοτόπουλο πέρασε τον δρόμο και τι προηγείται, η κότα ή το αυγό – με άλλα λόγια γιατί ο Στάνλεϋ έχει το θράσος να υπάρχει, να είναι καν ζωντανός. Η αφθονία των εικόνων, σε γκροτέσκα αντιπαράθεση και με λεπτή ένταση, μετατρέπει αυτή τη μεγάλη σκηνή σε ένα είδος ποιήματος, μια δομή εικόνων που αποτελούν παραλλαγές σε ένα βασικό θέμα. Ο κύριος χαρακτήρας του έργου ρίχνεται, σαν να λέμε, σ' ένα γλωσσικό στρόβιλο που τον ξυλοκοπά μέχρι αναισθησίας...

... Στο ***Πάρτι γενεθλίων,*** ο απόβλητος, που κρύβεται από τον βάναυσο κόσμο, και οι βασανιστές, που είναι μέλη ενός μυστήριου και μεγάλου οργανισμού, έρχονται κοντά, στο ίδιο έργο – κι εδώ, άλλη μια πλευρά του σκληρού, απολυταρχικού 20ου αιώνα εμφανίζεται στο προσκήνιο: η αμείλικτη ανάκριση που συνοδεύει την εφαρμογή μέσων βασανισμού.

«Τρίτου βαθμού» ήταν ένας όρος οικείος στους νεαρούς της γενιάς του Πίντερ, από τις αμερικάνικες ταινίες με γκάνγκστερ εκείνης της εποχής, που αντιπροσωπεύουν άλλη μια όψη της σκληρότητας της περιόδου εκείνης, με τους διεφθαρμένους αστυνομικούς καθώς και με την Μαφία, οργανώσεις πολύ συγγενικές με τις καφκικές μυστικές αστυνομικές οργανώσεις των απολυταρχικών καθεστώτων, που χρησιμοποιούν βασανιστήρια για να εκμαιεύσουν ομολογίες.

Υπάρχει επίσης μια εντυπωσιακή αναλογία ανάμεσα στην τρομοκρατία της μυστικής αστυνομίας, της Γκεστάπο ή της Μαφίας, από τη μια, και της τρομοκρατίας του αστικού κώδικα, από την άλλη: το εκθαμβωτικό της εικόνας στο Πάρτι Γενεθλίων συνίσταται ακριβώς στην αναποφασιστικότητα του χαρακτήρα των τρομοκρατών: μπορεί να είναι απεσταλμένοι μιας παράνομης τρομοκρατικής οργάνωσης, ή μπορεί να είναι απλά πράκτορες μιας οργάνωσης που αναγκάζει τον Στάνλεϋ, τον καλλιτέχνη, να φορέσει τον ζουρλομανδύα ενός δημοσιοϋπαλληλικού επαγγέλματος με σταθερό ωράριο, κάτι που ουσιαστικά ευνουχίζει τις δημιουργικές του τάσεις...

Βιογραφικό του Χάρολντ Πίντερ

Θεατρικός συγγραφέας, ποιητής, ηθοποιός, σκηνοθέτης, πολιτικός ακτιβιστής, ο **Χάρολντ Πίντερ** γεννήθηκε στις 10 Οκτωβρίου του 1930 στο Hackney του Λονδίνου. Έπειτα από ένα σύντομο διάστημα σπουδών στη RADA (Βασιλική Ακαδημία θεατρικής Τέχνης) την εγκαταλείπει και εργάζεται ως ηθοποιός θεάτρου στην Ιρλανδία και κατόπιν στην Αγγλία (με το ψευδώνυμο David Baron). Σύντομα επιλέγει την οδό του θεατρικού συγγραφέα. Το πρώτο του έργο, ***Το Δωμάτιο,*** ανεβαίνει στο Πανεπιστήμιο του Μπρίστολ, ενώ το δεύτερο, το ***Πάρτι γενεθλίων***, γίνεται δεκτό με αρνητικές κριτικές και κατεβαίνει μέσα σε μια εβδομάδα. Σύντομα όμως, μια διθυραμβική κριτική στην εφημερίδα Sunday Times τοποθετεί το «φαινόμενο Πίντερ» στην αφετηρία της επιτυχημένης του τροχιάς.

Θα ακολουθήσουν πολλά θεατρικά έργα, με πιο γνωστά τα: ***Ο Επιστάτης, η Επιστροφή, Η προδοσία, Παλιοί Καιροί, Νεκρή Ζώνη, Βουνίσια Γλώσσα, Τέφρα και Σκιά.***

Ο Πίντερ έγραψε και πολλά σενάρια για τον κινηματογράφο, από τα οποία ξεχωρίζουν ***Η Ερωμένη του Γάλλου Υπολοχαγού***, καθώς κι εκείνα που έγραψε για ταινίες του Τζόζεφ Λόουζι (***Ο Υπηρέτης, Accident*** κ.ά.). Για τον Λόουζι διασκεύασε και το ***Αναζητώντας το Χαμένο χρόνο*** του Προυστ (μια ταινία που δε γυρίστηκε ποτέ).

Το 1995 του απονεμήθηκε το βραβείο **David Cohen** για τη Βρετανική Λογοτεχνία – διά του οποίου τιμάται η δια βίου λογοτεχνική προσφορά. Το 1996 κέρδισε το βραβείο **Λόρενς Ολιβιέ** – το οποίο απονέμεται σε ανθρώπους του θεάτρου, επίσης για να τιμηθεί η διά βίου προσφορά τους. Το 2002 του απονεμήθηκε ο τίτλος του **Companion of Honour,** για τις υπηρεσίες του στη λογοτεχνία της χώρας του και το 2005 κέρδισε το βραβείο **Wilfred Owen** για την Ποίηση.

Την ίδια χρονιά του απονεμήθηκε το βραβείο **Νομπέλ** για τη Λογοτεχνία. Ο λόγος της αποδοχής του Νομπέλ μεταδόθηκε βιντεοσκοπημένος στην Ακαδημία της Στοκχόλμης, λόγω της επισφαλούς υγείας του, υπό τον τίτλο **Τέχνη, Αλήθεια και Πολιτική.**

Από συνεντεύξεις του Χάρολντ Πίντερ

...Οι χαρακτήρες αποκαλύπτονται καθαρότερα μέσα από τις σιωπές τους. Γιατί υπάρχουν δυο λογιών σιωπές. Η μία όταν λέγεται ούτε λέξη. Η άλλη όταν ίσως χρησιμοποιείται ένας χείμαρρος λέξεων για αποσιώπηση. Αυτός ο χείμαρρος παραπέμπει σε μια γλώσσα που σωπαίνει πίσω του. Σ' αυτήν αναφέρεται συνεχώς. Ό,τι ακούμε, υποδεικνύει τι δεν ακούμε. Είναι μια απαραίτητη υπεκφυγή, ένα βίαιο, πονηρό, αγωνιώδες, παιχνιδιάρικο προπέτασμα καπνού, για να κρατήσει τον άλλο στη θέση του. Και όταν, τέλος, πέσει η γνήσια σιωπή, μας μένει η ηχώ, αλλά είμαστε πιο κοντά στη γύμνια. Μια απ' τις θεωρήσεις του λόγου είναι σαν ένα στρατήγημα για να καλύψουμε τη γύμνια μας...

...Κρύβεται σε μια παραθαλάσσια πανσιόν... Σκέφτηκα τι θα γινόταν αν ξαφνικά δυο άνθρωποι, που έρχονται απο το πουθενά, χτυπούσαν την πόρτα του. *Η ιδέα του χτυπήματος μου ήρθε από τη Γκεστάπο*, (που χτυπούσε τις πόρτες και μάζευε τον κόσμο, σε όλη τη περίοδο της κατοχής).
Αυτό δεν το θεωρώ αφύσικο γεγονός.
Δεν νομίζω πως είναι τόσο σουρεαλιστικό **και περίεργο,** επειδή σίγουρα κάτι τέτοιο, όταν κάποιοι σου χτυπάνε ξαφνικά την πόρτα, γίνεται στην Ευρώπη εδώ και είκοσι χρόνια. Κι όχι μόνο τα τελευταία είκοσι, τα τελευταία διακόσια με τριακόσια χρόνια ...

[Από συνέντευξή του στον Τζον Σέργουντ, Ευρωπαϊκή Υπηρεσία του BBC, 3 Μαρτίου 1960].

Το 1958, το Πάρτι γενεθλίων γενικά θεωρήθηκε ακαταλαβίστικο.
Τώρα παίζεται σε όλο τον κόσμο, και είναι σαφώς κατανοητό.

Μερικά πράγματα αλλάζουν.

Το έργο δεν έχει αλλάξει, είναι ακριβώς το ίδιο.

[Όπως μετέφερε κατά λέξη τα λόγια του Πίντερ ο Μελ Γκάσσου,
New York Times, 30 Δεκ. 1979]

Ο Πητ λέει μια από τις πιο σημαντικές κουβέντες που έχω γράψει ποτέ. Καθώς ο Στάνλεϋ μεταφέρεται μακριά, ο Πητ λέει,

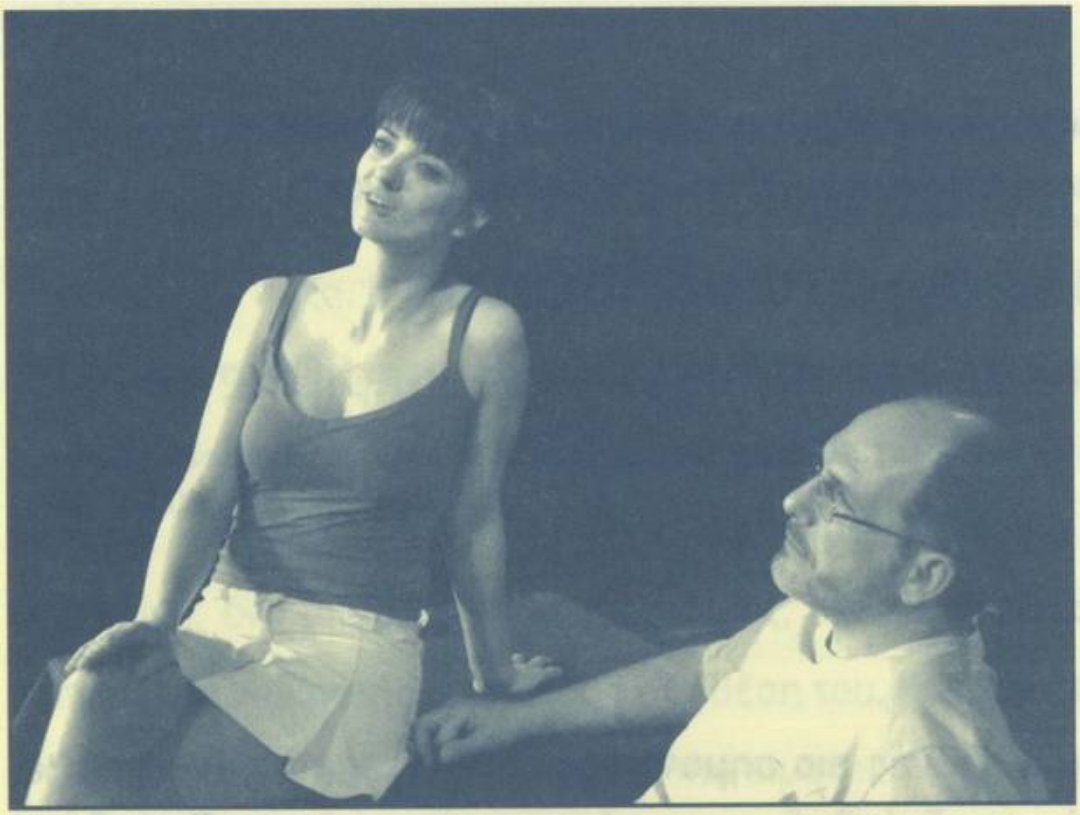
« Σταν, μην τους αφήσεις να σε κουμαντάρουν αυτοί ».

Έχω βιώσει τα λόγια αυτά όλη μου τη ζωή.
Ποτέ δε, περισσότερο από τώρα.

[Όπως μετέφερε κατά λέξη τα λόγια του Πίντερ ο Μελ Γκάσσου,
New York Times, 30 Δεκ. 1988]

Χάρολντ Πίντερ | **Πάρτι γενεθλίων**

Μαίρη Μάνου και Αντώνης Μυλωνάκης

Στράτος Βουγιούκας και Ντέσσυ Κομνηνού

ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΦΟΜ

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΙΚΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

Α) Στο Ευρωπαϊκό - **Διεθνές Φεστιβάλ του GOPPINGEN της Γερμανίας**, εκπροσωπώντας την Ελλάδα, με τις **«Εκκλησιάζουσες»** του Αριστοφάνη (21-11-1992).

Β) Στο **10ο Παγκόσμιο Φεστιβάλ Ερασιτεχνικού Θεάτρου**, στο **Πριγκιπάτο το MONACO (MONTE CARLO)** και στο **XXI CONGRESS I.A.T.A.,** ως μέλος και εκπροσωπώντας την Ελλάδα, με τις **«Εκκλησιάζουσες»,** (28-09-1993).

Γ) Στην Ελλάδα, και στα **12 Φεστιβάλ «ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ»** των **Ερασιτεχνικών Θιάσων Αιγαίου** που διοργανώνουν κάθε χρόνο το Υπουργείο Αιγαίου στα νησιά του Αιγαίου **Μυτιλήνη** (2), **Χίο** (3), **Σάμο, Ρόδο, Λήμνο** (2), **Σύρο** (2), **Νάξο.**

Δ) Στη Συνάντηση **«Θεατρικές Αναζητήσεις στο Αιγαίο '95»** του Πνευματικού Ιδρύματος Σάμου «Ν. Δημητρίου» (**Πυθαγόριο**, 2-7 Μαρτίου '95), με τα μονόπρακτα του Ιακ. Καμπανέλλη **«Πάροδος Θηβών»** και **«Γράμμα στον Ορέστη».**

Ε) Στο **12ο Πανελλήνιο Φεστιβάλ Ερασιτεχνικού Θεάτρου - Καρδίτσα**, (23-30 Μαρτίου '96), με τα μονόπρακτα του Ιακ. Καμπανέλλη **"Πάροδος Θηβών"** και **"Γράμμα στον Ορέστη"**. Έλαβε το **βραβείο καλύτερης παράστασης**, Α' Βραβείο σκηνοθεσίας, Α' βραβείο γυναικείου ρόλου, Α' βραβείο δεύτερου ανδρικού ρόλου.

ΣΤ) Στο **Αρχαίο Θέατρο Μυτιλήνης**: Επανάληψη των 2 παραπάνω μονόπρακτων, δίνοντας θεατρική ζωή στους χώρους του **αρχαίου ιστορικού θεάτρου**, ύστερα από τόσους αιώνες (01-09-1996).

Ζ) Στο υπαίθριο αμφιθέατρο του **Νέου Αρχαιολογικού Μουσείου Μυτιλήνης**, με τη στήριξη της Κ' Εφορείας Προϊστορικών & Κλασικών Αρχαιοτήτων (Μυτιλήνης), πρεμιέρα της κωμωδίας του Μενάνδρου **«Η Σαμία»** (08-07-1998).

Η) Στο υπαίθριο **Θέατρο Αναβρύτων, στο «Πολιτιστικό Καλοκαίρι 2000»** του **Δήμου Αμαρουσίου,** με την παράσταση **«Αποκάλυψις»** (02-10-00).

Θ) Στην **Ισπανία στο Διεθνές Φεστιβάλ της GIRONA**, με την παράσταση **« ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ »** (Σεπ. 04).

Ι) Στο **Παγκύπριο Φεστιβάλ Ερασιτεχνικού Θεάτρου,** με το **«Δον Ζουάν»** του Μολιέρου, **Κύπρος** (Ιαν. 2005).

30χρόνια ΦΟΜ

1977 - 2007

200 ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ, ΜΕ ΑΠΟΨΗ ΣΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΦΙΛΟΤΕΧΝΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ « Ο ΘΕΟΦΙΛΟΣ»

Μέλος της Διεθνούς Ομοσπονδίας Ερασιτεχνικού Θεάτρου (AITA/IATA) και της Ομοσπονδίας Ερασιτεχνικού Θεάτρου Αιγαίου

Το ΠΟ.ΚΕ.Φ.Ο.Μ. «Ο Θεόφιλος», συμπληρώνει εφέτος 30 χρόνια ζωής και δράσης στο ΘΕΑΤΡΟ - ΜΟΥΣΙΚΗ - ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ - ΕΚΔΟΣΕΙΣ - ΕΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ - ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ - ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ.

Το 1995 εγκαινίασε την ΑΙΘΟΥΣΑ ΘΕΑΤΡΟΥ-ΤΕΧΝΩΝ όπου λειτουργούν

1. Τμήμα Θεάτρου (STUDIO).
2. Τμήματα Λογοτεχνίας, Μουσικής, Ζωγραφικής - Εικαστικό Εργαστήρι.
3. Αίθουσα «Λεσβιακής Βιβλιοθήκης» με αρχειακό υλικό - Συνέδρια.
4. Εκδίδει την περιοδική έκδοση Λεσβιακών Γραμμάτων - Τεχνών «Μυτιλήνη» (5 τόμοι) και το ανά δίμηνο λογοτεχνικό περιοδικό « ά σελάννα ».
5. Αίθουσα CINEMA-ΦΟΜ: Κινηματογραφικές προβολές - Συναντήσεις.

ΤΟ ΘΕΑΤΡΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΑΝΕΒΑΣΕ ΤΑ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΡΓΑ

1979: «**Ο ΑΦΕΛΗΣ**», Κωμωδία του Δ. Ψαθά.
1980: «**ΑΦΑΛΟΤΡΥΠΙΔΑ**», Λεσβιακή μουσική επιθεώρηση, Σ. Αναστασέλλη - Β. Χατζημανώλη.
1981: «**ΜΙΚΡΟΙ ΦΑΡΙΣΑΙΟΙ**», Κωμωδία, Δ. Ψαθά.
1982: «**ΓΙ' ΑΝΑΠΟΥΔΟΥΣ**», Λεσβιακή ηθογραφία, Γ. Πασπάτη.
1984: «**ΕΞΟΧΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ Ο ΕΡΩΣ**», Κωμωδία, Δ. Ψαθά.
1987: «**ΤΟ ΝΗΣΙ ΤΗΣ ΑΦΡΟΔΙΤΗΣ**», Δράμα, Αλ. Πάρνη.
1988: «**Η ΡΟΥΔΙΑ**», Κωμωδία σε Μυτιληνιά ντοπιολαλιά, Α. Αραβανόπουλου.
1988: «**4 ΜΟΝΟΠΡΑΚΤΑ**» (Μουρσελάς, Ουίλιαμς, Χεμινγουαίι, Στρίμπεργκ).
1989: «**ΗΛΕΚΤΡΑ**», Τραγωδία Σοφοκλή (1990 επαναλήψεις).
1990: «**Η ΒΕΓΓΕΡΑ**», Ηθογραφία, μουσική κωμωδία, Η. Καπετανάκη.
1991: «**ΕΚΚΛΗΣΙΑΖΟΥΣΕΣ**», Κωμωδία, Αριστοφάνη (1992 επαναλήψεις).
1992: «**ΔΕΛΗΣΤΑΥΡΟΥ ΚΑΙ ΥΙΟΣ**», Κωμωδία, Α. Σακελλάριου (Τιμητική βραδιά).
1992: «**Ο ΚΛΕΨΑΣ ...ΤΟΥ ΚΛΕΨΑΝΤΟΣ**», Σάτιρα, Ντάριο Φο.
1993: «**ΥΛΙΚΟ ΑΝΤΙΓΟΝΗΣ**», Βασισμένο στην τραγωδία του Σοφοκλή (1994-95, επαναλήψεις).
1995: «**ΠΑΡΟΔΟΣ ΘΗΒΩΝ**» και «**ΓΡΑΜΜΑ ΣΤΟΝ ΟΡΕΣΤΗ**», Μονόπρακτα Ι. Καμπανέλλη.
1995: «**ΦΑΥΣΤΑ**», Σάτιρα, Μποστ (1996 επαναλήψεις).
1997: «**ΠΕΡΠΑΤΩ ΕΙΣ ΤΟ ΔΑΣΟΣ**», (παιδικό) Στέλλας Μιχαηλίδου.
1997: «**Η ΜΥΤΙΛΗΝ' ΜΑΣ... ΕΝΑ ΤΡΑΝΟ ΧΟΥΡΙΟ**», Λεσβιακή επιθεώρηση των Β. Χατζημανώλη και Α. Μηνά.
1997: «**ΦΙΛΟΝΙΚΙΑ**», Κωμωδία του Μαριβώ (1998 επαναλήψεις).
1998: «**Η ΣΑΜΙΑ**», Κωμωδία του Μενάνδρου.
1998: «**ΜΕ ΔΥΝΑΜΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΗΦΙΣΙΑ**», των Κεχαΐδη, Χαβιαρά.
1999: «**ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ**», Δραματοποίηση του Ανδρέα Σεφτελή (2000, '01, '03 επαναλήψεις).
2002: «**Η ΥΠΟΘΕΣΗ ΤΗΣ ΟΔΟΥ ΛΟΥΡΣΙΝ**», Κωμωδία του Ευγένειου Λαμπίς.
2004-5: «**ΔΟΝ ΖΟΥΑΝ**», Κωμωδία του Μολιέρου.
2005: «**ΤΙΤΑ-ΛΟΥ**», της Κάθριν Ανν.
2005: «**Η ΣΤΡΙΓΓΛΑ ΠΟΥ ΕΓΙΝΕ ΑΡΝΑΚΙ**», Κωμωδία του Σαίξπηρ.
2006: «**ΤΟ ΑΥΓΟ**» , Μονόπρακτα των Κ. Μουρσελά, Χ.Πίντερ, Σ.Σκοπελίτη, Τ.Ουίλλιαμς.
2007: «**ΟΔΥΣΣΕΑ ΓΥΡΙΣΕ ΣΠΙΤΙ**» του Ι.Καμπανέλλη.
2007: «**ΠΑΡΤΙ ΓΕΝΕΘΛΙΩΝ**» του Χάρολντ Πίντερ.

Περικλής Μαυρογιάννης
Πρόεδρος ΦΟΜ

Μυτιλήνη, Μάιος 2007